

Met bijna 28.000 studenten en 6.000 medewerkers is de RUG nadrukkelijk aanwezig in Groningen. „Zonder universiteit had de stad geleken op Leeuwarden”, zegt hoogleraar regionale arbeidsmarkteconomie Jouke van Dijk.

‘DE BESTE AFGESTUDEERDEN BLIJVEN HIER’

Stel dat Groningen geen universiteit had. Hoe zou de stad er dan hebben uitgezien? De vraag lijkt vergezocht. Toch is het meerdere keren in de 400-jarige geschiedenis van de RUG gebeurd dat het voortbestaan van de instelling aan een zijden draadje hing. Het had niet veel gescheeld of Groningen was in hetzelfde rijtje terechtgekomen als de voormalige universiteitssteden Franeker en Harderwijk.

Zo klein als deze steden zou Groningen zonder universiteit niet zijn gebleven. „Zonder RUG had Groningen eerder geleken op Leeuwarden”, zegt Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarkteconomie. Een vergelijkbare provinciehoofdstad, maar wel de helft kleiner. En heel wat minder betekenisvol. Dankzij de RUG geniet Groningen internationale bekendheid, in elk geval bij een deel van de wereldbevolking dat heeft doorgeleerd.

Het belang van de universiteit voor de stad is niet te onderschatten, vindt Van Dijk. Dat is volgens hem op de eerste plaats te danken aan de afgestudeerden. Het noordelijke bestuur en bedrijfsleven hebben deze voor het uitkiezen. „Er worden in Groningen meer studenten klaargestoomd dan we nodig hebben, dus hebben we eerste keus. Dat blijkt ook uit onderzoek. De besten met de hoogste

cijfers blijven hier.”

De *braindrain* naar het Westen van het land moet volgens hem niet worden overschat. Iets minder dan de helft van de afgestudeerden pakt z'n biezen. Het is een tamelijk select gezelschap. „Het zijn vooral economen en juristen. Die gaan werken bij de grote multinationals, met name in Amsterdam.”

Het wordt bevestigd door de adresgegevens van 85.000 alumni waarover de RUG beschikt. Die lijst is niet compleet; ongeveer tweederde van de alumni is in beeld. Het blijkt - niet verrassend - dat de stad Groningen verreweg koploper is. Daar wonen meer dan 23.000 mensen die aan de RUG hebben gestudeerd. Dan volgt Amsterdam met ruim 5800 alumni.

Het zuidelijk deel van Nederland kleurt aanmerkelijk minder groen. Brabant en Limburg zijn ook maar mondjesmaat bedeed. Zelfs Rotterdam staat niet in de top tien van steden waar veel RUG-afgestudeerden wonen. Toch is op Baarle-Nassau en Boekel na geen enkele gemeente, afgaande op de alumnijlijst, geheel RUG-vrij. „De verspreiding van alumni komt ongeveer overeen met het gebied waar de meeste RUG-studenten vandaan komen. De grens ligt bij Twente en de Veluwe. Bij de alumni ligt deze iets zuidelijker.”

De grootste *braindrain* vindt in het Noorden zelf plaats, constateert Van Dijk. „De stad zuigt de hele ommelanden leeg. Na hun afstuderen gaan ze in Ten Boer of Haren wonen. Ze keren niet terug naar de randen van het gebied, zoals de waddenkust of Oost-Groningen, waar veel studenten oorspronkelijk vandaan komen. Ze blijven op fietsafstand van de stad Groningen.”

Jouke van Dijk:
„De stad zuigt de hele ommelanden leeg.”

Als tweede noemt Van Dijk het ‘consumptie-effect’. „Hoogopgeleide RUG-medewerkers hebben over het algemeen een redelijk salaris. Ze bezoeken relatief vaak restaurants en nemen deel aan het culturele leven. Dat geldt ook voor de studenten. Die hebben weliswaar niet zo'n hoog inkomen, maar ze zijn wel met veel en besteden hun geld vooral in de eigen buurt. Ze kopen geen nieuwe Japanse auto en andere dure importproducten. Ze geven het vooral uit in het café.”

Ook de netwerkfunctie van de RUG is van groot belang. Veel wetenschappers bezoeken congressen en hebben wereldwijde contacten. De kritiek dat de universiteit door die internationale oriëntatie met de rug naar de regio staat, wuift Van Dijk weg. „Met die mondiale gerichtheid is niets mis. De universiteit moet met haar wetenschappelijk onderzoek bij de wereldtop willen horen. De RUG staat niet voor niets in de buurt van plaats honderd in de *Times Higher Education Rankings*. Voor een regionale universiteit is dat hartstikke goed.”

Het staat niet in de weg dat de RUG volgens hem een goede binding heeft met de regio. In zijn waarneming zelfs méér dan menig andere universiteit. „De commissaris van de Koning en de burgemeester van Groningen spreken regelmatig met onze collegevoorzitters. Dat gebeurt lang niet overal. Het is belangrijk dat die relaties er zijn. Voor de regio is de universiteit de *gateway* naar de internationale top.”

Toch blijkt Groningen, ondanks de aanwezigheid van de onstuimig groeiende RUG, nog altijd een van de minst welvarende steden van Nederland. Van Dijk: „Weet u hoe dat komt? Omdat er zo gruwelijk veel studenten in de stad zijn. Het heeft ook te maken met het beleid van de gemeente Groningen, die jarenlang geen dure huizen wilde bouwen. Daardoor zijn veel RUG-medewerkers naar de omliggende dorpen gejaagd. Gelukkig komt de gemeente daar nu langzaam op terug.”

WERKEN BIJ DE RUG

Naam: Laura Spierdijk (37)
Woonplaats: Groningen
Functie: Hoogleraar economie
In dienst: bijna acht jaar

„Het werken op een universiteit is bijzonder. Ik heb er bewust voor gekozen omdat ik nu het gevoel heb dat ik iets nuttigs doe. Ik heb het gevoel dat als je bij een bank werkt, je puur werkt voor je eigen geld of voor het geld van het bedrijf. Ik wil graag iets doen voor de maatschappij en de universiteit is hier een goed voorbeeld van. Elke dag is bijzonder omdat elke dag anders is. Dat is het leuke aan werken met studenten. Ik geef vaak het zelfde vak, maar het is elk jaar toch weer anders omdat ik te maken heb met andere studenten. Ook het verschil met mijn eigen studententijd vind ik bijzonder. De studenten van tegenwoordig houden je jong. Tegenwoordig zijn studenten veel vaardiger met computers; binnen *no-time* zetten ze een hele presentatie in elkaar. Dat was vroeger wel anders.”